

drevoredu. V nedeljo okoli 9. ure pripeljejo 4 čili konjiči nov z venci okrašen zvon pred župnijsko cerkev, katerega je z veseljem pozdravilo več tisoč src, kajti ta dan se je tukaj sešlo toliko ljudstva, kakor se ga tukaj nikoli ni bilo.

Zatem se je zvon v najlepšem redu pod vodstvom nekega gosp. stavbenega mojstra v zvonik obesil. Slavnostno pridigo so imeli gosp. župnik iz Cirkovec. Srčna jim hvala! Da se je to tako izredno izvršilo, je v prvi vrsti zasluga našega gosp. župnika. V imenu faranov jim kličem iz dna srca. »Živeli še mnogaja leta!« Pri srčna hvala se izreka blagodušnemu gosp. grofu Dunaju, kateri je prav precej zdatno svoto za novi zvon podaril. Bog plati pa tudi vsem našim pridnim faranom!

## Gospodarske stvari.

### Sklepi I. avstrijskega kmečkega shoda na Dunaju.

(Dalje.)

#### II. Pogodba z Ogersko.

1. Zakon o pogodbi z Ogersko mora določiti, da se prispevki za stroške za zunanje zadeve in za okupacijske pokrajine jednako odmerijo za obe državni polovici, za skupno vojno pa po razmerju v vojni službujočih državljanov. 2. Vsi zastopniki kmečkih občin morajo zahtevati, da se določi kvota 56 : 44. 3. Dohodke na colnini mora vsaka polovica posebej imeti. 4. Trgovinska pogodba se ne sme skleniti za dobo desetih let, ampak le do decembra 1903. 5. V varstvo domačega kmetijstva ustanoviti se mora medcarinska meja za žito in žitne izdelke. 6. Mlinarsko obrt je treba takoj razveljaviti brez odškodnine napram Ogerski. 7. Blanco-termينو-kupčija z žitom se mora strogo prepovedati. 8. Dovoljenje za skladiščenje blaga inozemskim osebam in firmam za nižjo ceno nego je deželanom mogoče, se mora prepovedati; isto tako se inozemskim firmam skladiščne prosti čas ne sme čez tri dni na noben način podaljšati. 9. Inozemskim osebam in firmam se ne sme višja refakcija dovoliti, nego domačim. 10. Voznina za kmetijske produkte se mora v obeh državnih polovicah določiti po jednotnem kilometerskem tarifu. 11. Obe polovici se zavežeta vse pristojbinske doklade po medsebojnem sporazumljenju določiti. Statistična pristojbina mora takoj odpasti. 12. Izdelovanje in prodaja umetnega vina se mora v obeh državnih polovicah strogo zabraniti. 13. Jednaka postava mora urediti dohod blaga in zamenjanje domačih izdelkov s tujimi prepovedati. 14. Živinozdravniški predpisi se morajo v obeh drž. polovicah jednako uravnati ter skupno in vestno nadzirati. 15. Preskrbovanje živinske soli za znižano ceno domačim kmetovalcem se izroči tostranski vladi. 16. Pri obnovitvi bančnega privilegija se mora ozirati na interese kmetijstva in vpliv od ogerske strani z vsemi sredstvi zabraniti. 17. Za razsojevanje preprirov, bodisi radi colnine ali trgovine se ustanovi avstrijsko-ogersko razsodišče, katero obstoji iz parlamentarnega zastopstva obeh polovic; predseduje mu predsednik najvišjega skupnega računskega dvora. Razsodba tega sodišča je pravomočna; zoper njo se ne more pritožba vložiti. (Dalje sledi.)

### Važna naredba c. kr. finančnega in trgovinskega ministerstva z dne 26. nov. 1897 št. 272.

Od dne 1. januarja 1898. leta naprej sme in more vsakdo plačati dačo ali štibro ter pristojbine pri vseh davkarijah potom c. kr. poštnohranilničnega urada. Ta naredba ima ta pomen, da v bodoče ni treba

nikomur, kdor hoče ali mora plačati dačo ali štibro, hoditi v mesto ali trg k davkariji, da ni treba muditi dneva in tratiti denarja, ampak da se to lahko hitro, brez daljnega pota opravi pri vsakem c. kr. poštnem uradu. Samo do najbližnje c. kr. pošte je treba iti, tu se dobijo za 5 kr. položni listi ali položnice, te se primerno izpolnijo — kar stori rad poštar sam tudi — položi denar in vse je gotovo.

Da se morejo na pošti položnice pravilno izpolniti, treba je vzeti plačilne bukvice seboj. S položnico je združena dopisnica, ta se mora tudi natanko izpolniti na pošti, ker na tej dobi plačnik pobotnico ali potrdilo od davkarije po pošti nazaj, da ve, da je prišel denar v prave roke.

Plačnik dobi tedaj na pošti za plačan denar prejemnico (empfangschein) in še posebno potrdilo od dotičnega urada, kateremu se je denar poslal.

Ko se denar na pošti položi, velja to tako, kakor če bi se bil štel v davkariji; obresti ne rastejo več, če znesek zadostuje. Ta nova naredba je velika dobrota in je le želeti, da bi se je vsi, ki imajo z davkarijo opraviti, tudi posluževali!

**Sejmovi.** Dne 11. decembra pri Sv. Lovrencu v Prošinu in v Poličanah (za svinje). Dne 13. decembra v Studenicah, Žalcu, Jurkloštru, pri Sv. Duhu na Stari gori in pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Dne 14. dec. v Polju in Ljutomeru. Dne 15. dec. pri Sv. Križu na Slatini in v Imenem (za svinje). Dne 16. dec. na Bregu pri Ptuj (za svinje).

## Dopisi.

**Iz Gomilskega.** (Shod kat. političnega društva). Radi neugodnega vremena je bilo prišlo le kakih 15—20 tujih udeležencev, pač pa so vrli možje iz domače vasi prišli v polnem številu. Po običajnem predsednikovem pozdravu je govoril g. živinozdravnik M. Jelovšek o umni živinoreji. Rekel je, da je živina za kmeta velik zaklad, katero mora sam skrbno gojiti, rediti in plemeniti, ne pa samo mešetariti z njo. Če jo sam redi, vé, kaj ima, če jo kupi, pa ne vé. K temu pa je treba prave volje in veselja. Gledati je treba pri živini zlasti na hlev, na mrvo, gnoj itd. Na to je g. živinozdravnik bolj podrobno govoril o hlevu. Rekel je, da v hlevu mora biti čist zrak, precej svetlobe, snaga in dober, raven pod, da živina more trdno in ravno stati. Paziti je treba zlasti tudi na to, da scavnica ne gré v nič itd. — Drugi govornik, g. Kokelj, je govoril o združevanju kmečkega stanu. Rekel je, da je liberalizem glavni vzrok propada delavskih stanov; v trgih in mestih je moril in še mori obrtni, na deželi pa kmečki stan. Če hočejo kmetje, da bo bolje, se morajo sami združiti. V ta namen je govoril o Raiffeisenovih posojilnicah, o kmečkih zadrugah, o zavarovalnicah proti ognju in zlasti za govejo živino. Rekel je tudi, da bi za Savinjsčane bilo največjega pomena, če bi mogli sezidati pivovarno na delnice. V tem oziru naj bi posnemali brate Čehe! Navzočih je bilo tudi nekaj mokračev, a so bili mirni, le po že zaključenem shodu je jeden malo pozabavljal. Rekel je, da se duhovniki radi tega utikajo v socialne zadeve, da bi jim kaj v žep padlo. Nekateri navzoči pošteti možje so vsled tega dobro zavreli nad njim. Vse gospode pa, ki se brigajo za socialno preobnovo, prosimo, naj pošljejo svoj dobiček totemu mokraču, da si bo kupil pameti. Bil je tudi tega mnenja, da vsak naj ostane pri tem, kar je, na pr. čevljar pri kopitu. No zato damo mi totemu

ruščkarju zopet dober svet, naj ostane pri svoji »lopati« doma in naj pusti politiko, katere nič ne razume. Kvasil je tudi, da so sami Čehi krivi, da so socijalni demokratje tako razsajali v dunajski zbornici itd. A mi mu takih čevkanj takrat toliko ne zamerimo, ker je bil najbrže malo preveč v kupico pogledal.

**Iz St. Petra v Savinjski dolini.** (Nemškutarji) razširjajo tukaj grdo laž, da so na Dunaju enega naših štajarskih slov. poslancev (g. Žičkarja) radi surovega obnašanja v državnem zboru morali zapreti. To in še druge laži trosijo med ljudstvo, da bi ga zbegali. Odlikuje se v tem zlasti tukajšnji mesar, ki je prejšnjo sredo očito svoje goste hujskal proti dotičnemu vrlému poslancu. Ako je govoril iz neumnosti, ga pomilujemo, če pa je trosil to laž iz hudobije, ne zasluži imena poštenjaka in upamo, da bo preklical svoje besede. Kedaj bo vendar odklenkalo nemškutarjem v Št. Petru!

**Iz gornjegrajskega okraja.** (Vsi na delo!) »Flosarji« smo sploh na glasu, da smo počasni; počasnost pa nikdar ni veliko prida. Ne prikrivajmo resnice, da je naša malomarnost kriva, ako od dne do dne propadamo v gospodarskem, kakor v političnem oziru. Ves svet kliče iz kmečke kože in borne delavske družine po zboljšanju družabnih razmer, po rešitvi poštene delavske roke iz pozlačene rokavice brezverskih bogatinov, le k nam še odmev obupnega klica ni prišel. Sami sicer živo čutimo, da stojimo ob robu propada, a ne ganemo se. Tako ne sme dalje, sicer poginemo, ter pademo v žrelo pogubnej demokraciji. Propadamo gospodarsko. Večina Savinjcev živi od lesne trgovine, a mila nam majka, minola so leta cvetoča! Več ko se lesa prepelje v daljavo, več je dolga doma. Kje so uzroki? Prvi uzrok je bosanska konkurenca, ki je našej trgovini izpodbila zlato dno. Drugi uzrok je previsoka cena lesa doma, ki ga domači trgovec kupi iz sosedne roke. Tretji uzrok premala skrb pri natančnosti mere žaganega lesa. Slednji uzrok konkurenca nemaničev. — Prvi uzrok, bosanska konkurenca. Zviti židje, ki so kupili bogate državne šume v Bosni, niso si vedeli pomagati, kako spraviti les iz gozdov na vodo. Ukrenili so pot agencije, ter po svojem agentu, znanem Rakuschu v Celju, privabili izurjene roke savinjskih lesarjev za sicer primerno plačo v bosanske šume in potem na »flos«. Mi smo pošiljali svoje sinove v lastno škodo v daljno Bosno, da so sekali les in ga plovili židu v bogato korist, nam škodo. Le oglejmo se v okolico, koliko krepkih naših mož noč in dan dela v bosanskih gozdih! Ko je les iz Bosne na Savi, kaj si izmisli zviti žid? Dožene pri vladi, da Savinjeci ne smejo več lastnega lesa prodajati na hrvaških tleh brez dovoljenja hrvaške vlade. Ko je pa zagrebški židovski prekupec to zaznal, pritiskal je na uboega Savinjca tako dolgo, da mu je prodal les v lastno izgubo, sicer pa pojdi po Savi navzgor! Kaj pa je storila avstrijska vlada? Nič, prav nič. O teh groznih razmerah so se bridko pritoževali naši lesotržci na shodu na Rečici. Ali bo to le glas umirajočih, nam razodene prihodnost! — Drugi uzrok propada je previsoka cena lesa doma, ki ga domačin kupi iz sosedne roke. Očita tajnost je, da se število gospodarjev vedno bolj krči, kateri bi les iz lastnega gozda spravili na vodo, velika večina kupuje iz graščinskih gozdov. Za tem grmom tiči zajec, ki gloda ob naših kosteh. Ustavlja se pero zapisati resnico, da se ravno graščinski les drago, zlato prodaja, dražje od leta do leta; tako pač kaže nemškemu »fogtu«. Da mora biti taka trgovina izvrstna, pričajo graščinske žage, ki že dolga leta mirno spiyo. Rajši les ubožnemu Savinjecu, kakor pa na lastno žago! Nihče ne zahteva lesa zastonj, a vsakdo pa milo prosi, naj ga živega ne

derejo. Dokler bo domačin neusmiljen, bo tudi Savinjec na »flosu« gmotno umiral. Ne čudimo se, ako že znani »flosarji« trgovino opuščajo, ter da vlada splošnja želja ob gornji Savinji, naj se vendar enkrat gospodarski sistem tudi pri gornjegrajskem oskrbništvu spremeni! — Tretji uzrok propada je premala skrb pri natančnosti meri žaganega lesa doma. Vsak »žagmojster« dela po svoji glavi, tako so pa tudi deske le prepovršno prižagane in premerjene. Tuji kupec pa le gleda na natančno mero; bosanske deske pa so zares prenatanko rezane. V tem oziru se moramo učiti od žida. — Slednji uzrok dozdeva se nam tudi konkurenca med »flosarji« domačini. Gospodar, ki se glešča nekaj svojega, pač lahko enkrat ali drugokrat nekaj poskusi v izgubo, tolažeč se, bo pa prihodnjič bolj. A njemu pa pride v »štih« »flosarski« nemanič, ki je doma kupil morda jeden flos na upanje, češ, kadar nazaj pridem, pa plačam. Na Hrvaškem vidi, kako gre in hajdi, prodaj, kakor moreš! Proda sebi ne v izgubo, ker se ni plačal doma, pač pa drugemu, poštemu gospodarju, kateremu je usiljeni nemanič določil ceno. — Kaj nas te žalostne razmere učijo? Primanjkuje nam medsebojne zaupnosti in združenja. Edino upanje nam more biti še lesna zadruga. Mož vrlih, ki bi k temu združenju podali si skupno roke, nam ne primanjkuje. Celi okraj naj se po zaupnih možeh o resnej stvari posvetuje. Ne delajmo razlike med Zadrebčani in Savinjeci, ker gre nam za obstanek. Prepričani smo, da tudi izborne naše posojilnice ne bodo gledale od daleč, ko se borimo za vsakdanji kruh. Delajmo, dokler nam voda v grlo ne priteče! Eden za vse, vsi za enega!

## Politični ogled.

### Avstrijske dežele.

**Dunaj.** Nj. veličanstvo svetli cesar so večkrat vsprejeli ministerskega predsednika Gauča v avdienci, da jim je poročal o političnem položaju. — Gauč se je ves teden trudil, pridobiti levico in desnico državnega zbora za vsprejem začasne pogodbe z Ogersko, pa se mu ni nič posrečilo. Državni zbor se torej pred novim letom ne snide, in bodo ono pogodbo svetli cesar po § 14 osnovnih postav za eno leto podaljšali. — Nemci so nenasitljivi, niti trohice nočejo Čehom odjenjati, in gotovo bodo prih. nedeljo na nemškem »volkstagu« Slovane dolžili, da ima notranji politični položaj tako obupno lice.

**Štajarsko.** Oni Retter, ki je bil v Gradcu pri zadnjih nemirih pri priči ustrelen in potem na mestne stroške pokopan, je bil ničvreden potepuh, ki je 15 mesecev moral sedeti radi tatvine in je bil iz Gradca izgnan. Res, nemška gospoda je znorela, da takim capinom tako čast skazuje!

**Koroško.** Nemci so najstrožji bojkot napovedali izvrstnemu češkemu pivu, Slovenci, mi pa se odpovejmo enkrat nemški čorbi! — Nemci po vsej sili hočejo pri obč. volitvah dobiti Kotmarives v svojo pest. Pomagajo jim celó cesarski uradniki.

**Kranjsko.** Prezvzišeni knezoškof dr. Missia so postali knezonadškof goriški. Slavnemu rojaku štajarskemu najudanejšje častitamo! — V Ljubljani nameravajo volilno pravico za občinske volitve razširiti. — Včeraj je v Ljubljani državni poslanec dr. Krek poročal volilcem o političnemu položaju.

**Hrvaško.** Pri dopolnilnih saborskih volitvah so Madjaroni pridobili štiri mandate, tri pa vladi nasprotna stranka. V ponedeljek se je zopet sešel sabor.